

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ה', תשס"ז

המבחן כולל ארבעה פרקים, ובהם נבדקים שלושת הנושאים המפורטים להלן:

- 1. הבנת הנקרא** נבדקת באמצעות שלושה טקסטים, משלוש סוגות, ובעקבותיהם שאלות. השאלות הן מסוגים שונים (כגון שאלות מסוג רב-בררה ושאלות "פתוחות"), ובהן נבדקים ממדים שונים של הבנת הטקסט, המפורטים בטבלה בעמוד הזה (ראו פירוט גם בנספח).
- 2. הבעה בכתב** נבדקת באמצעות מטלות כתיבה המפורטות בטבלה בעמוד הזה וכן על-פי חלק מן התשובות בפרקים של הבנת הנקרא. מטלות הכתיבה נבדקות על-פי ממדי הערכה המפורטים בנספח.
- 3. הבנה מטה-לשונית** נבדקת בזיקה לטקסטים הנכללים בפרקים של הבנת הנקרא ובמטלות הכתיבה.

נושא	פירוט	משקל יחסי	הערות
1 הבנת הנקרא	<p>סוגי הטקסטים:</p> <ul style="list-style-type: none"> טקסט סיפורי טקסט מידעי (כגון ערך אנציקלופדי) טקסט שימושי (כגון למטרות הפעלה) <p>ממדי ההבנה*:</p> <ul style="list-style-type: none"> הבנת המשמעות הגלויה בטקסט (איתור מידע) הבנת המשמעות הסמויה בטקסט (פרשנות והיסק) הערכה וביקורת הבנה מטה-טקסטואלית 	65%—70%	<ul style="list-style-type: none"> אורך כל טקסט עד 500 מילים (שניים עד שניים וחצי עמודים) נושאי הטקסטים הם מתחומי עניין שונים הטקסטים נבדקים על-פי ממדי ההבנה המפורטים בנספח
2 הבעה בכתב	<p>משימות הכתיבה מתוך הסוגים האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> סיפור טיעון (כגון הבעת עמדה) תיאור (כגון מעשה או חוויה) הסבר (כגון תופעה או תהליך) <p>ממדי ההערכה*:</p> <ul style="list-style-type: none"> תוכן מבנה לשון 	20%—25%	<ul style="list-style-type: none"> מטלות הכתיבה מוערכות על-פי הממדים המפורטים בנספח מטלות הכתיבה הן בזיקה לטקסט או ללא זיקה אליו
3 הבנה מטה-לשונית	<ul style="list-style-type: none"> הכרת שמות של מונחים ומושגים לשוניים* זיהוי והבנה של רכיבים במערכת הצורות ובתחביר* הכרת התפקיד של סימני הפיסוק והשימוש בהם* 	10%	<ul style="list-style-type: none"> דגש על המשמעות של הצורות/המבנים ועל השימוש בהם (למטרות הבנת הנקרא, חיפוש במילון וכתוב נכון) אין דרישה לאזכור הכלל הדקדוקי או להגדרתו

*ראו פירוט בנספח למפרט

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ה', תשס"ז

נספח למפרט

<p>1. הבנת הנקרא - פירוט ממדי ההבנה</p> <p>א. הבנת המשמעות הגלויה בטקסט (איתור מידע)</p> <ul style="list-style-type: none"> • איתור מידע מפורש המצוי בפסקה מסוימת או בטקסט כולו • הבנת יחסים מפורשים בין חלקי הטקסט (לדוגמה, באמצעות מילות קישור ואזכורים) <p>ב. הבנת המשמעות הסמויה בטקסט (פרשנות והיסק)</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת מילים, צירופים ומשפטים • הבנת הרעיון \ המסר המרכזי \ עמדת הכותב • יצירת הכללות • הסקת מסקנות • הבנת קשרים לוגיים (לרבות רצפים כרונולוגיים) שאינם מפורשים בטקסט <p>ג. הערכה וביקורת (רפלקציה) על תוכן הטקסט</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנה של מטרות הטקסט • הבחנה בין דעה ובין עובדה • העלאת השערות בזיקה לטקסט • הבעת עמדה מנומקת של הקורא <p>ד. הבנה מטה-טקסטואלית (אופן הכתיבה)</p> <ul style="list-style-type: none"> • זיהוי רכיבי מבנה ותפקידם (כגון פתיחה וסיום) • הבנת השימוש באמצעים רטוריים (כגון דימויים, מטפורות וחזרות) • זיהוי משלב הלשון ומשמעותו • זיהוי מאפיינים הקשורים בסוגת הטקסט (כגון הערות, איורים וסמלים) 	
<p>2. הבעה בכתב - פירוט ממדי ההערכה</p> <ul style="list-style-type: none"> • תוכן (50%) <ul style="list-style-type: none"> א. פיתוח התוכן: פירוט, מורכבות, הצגת נקודות ראות שונות, עושר רעיוני וכד' ב. צמידות ורלוונטיות לנושא הכתיבה ולמטרתה ג. מודעות לנמען: הכללת המידע הדרוש לנמען לשם הבנת הטקסט • מבנה (20%) <ul style="list-style-type: none"> א. מבנה רטורי: התאמה לסוג הכתיבה ולדרישות המטלה ב. מבנה לוגי: קשר ורצף הגיוניים בין משפטים, בין רעיונות ובין חלקים שונים של הטקסט (קישוריות ולכידות) ג. היצג: סידור הכתוב וארגונו על-פני העמוד מבחינה גרפית (הפרדה בין מילים, בין פסקות ובין כותרת לטקסט) • לשון (30%) <ul style="list-style-type: none"> א. אוצר מילים: עושר לשוני ודיוק במשמעות ב. תחביר: מבנה משפט תקין; התאם דקדוקי (מין, מספר וכד'); שימוש נכון במילות יחס ג. פיסוק: שימוש הולם בסימני הפיסוק (נקודה, סימן שאלה, נקודתיים, סימן קריאה ומרכאות לציון ציטוט) ד. כתיב: אי-השמטת אותיות והיעדר טעויות ה. משלב לשוני: שימוש בלשון ההולמת את הנושא, את הנמענים ואת המטרה, כפי שהם מוגדרים במטלת הכתיבה 	
<p>3. הבנה מטה-לשונית</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת המושג שורש ותפקידו (משפחות מילים) • זיהוי צורות הפועל ושימוש תקין בצורות הפועל, בזמנים שונים ובגופים שונים • התאמה במין ובמספר בין שמות עצם, פעלים ושמות תואר • חיפוש מילה במילון, סדר אלפביתי, מבנה מילה, תחיליות וסיומות, ראשי תיבות • הבנת התפקיד של סימני הפיסוק ושימוש תקין בהם (נקודה, סימן שאלה, נקודתיים, סימן קריאה ומרכאות) 	